

de Piramide-methode

dr. Jef J. van Kuyk

informatie voor ouders en verzorgers

Piramide,
evenwichtig,
vol afwisseling,
en bovenal: *leuk!*

Cito groep

Primaire onderwijs

Een gezellig lokaal, met knusse hoeken voor kinderen die alleen of met z'n tweetjes willen spelen. Maar ook met een grotere ruimte waar de hele groep actief kan zijn. Aan de muur hangen fleurige tekeningen van Dagmar Stam. Op een andere muur de dagritme-kaarten, een serie plaatjes die laat zien wat er die dag allemaal op het programma staat. Ernaast het speelwerkbord, dat kinderen helpt te kiezen welke activiteit ze gaan doen. Het aantrekkelijke spelmateriaal is opgeborgen in voor de kinderen overzichtelijke kasten. Zo ongeveer ziet een klas eruit waarin met Piramide wordt gewerkt. Piramide is een methode voor kinderen tussen 2½ en 7 jaar die op een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf zitten, of in groep 1, 2 of 3 van de basisschool.

Piramide biedt uw kind een veilige speel- en leeromgeving, waarin hij of zij zich goed kan ontwikkelen en zich snel op zijn of haar gemak voelt. In het Welkomprogramma, aan het begin van het Piramidejaar, leert uw kind alle regels en rituelen kennen. Het zal dan ook ontdekken dat alle spulletjes in het lokaal een vaste plek hebben. Dat alles bij elkaar geeft uw kind een gevoel van veiligheid en houvast, waardoor het haast vanzelf gaat spelen, en spelenderwijs kan leren.

'Het Welkomprogramma is heerlijk om mee te werken, want de kinderen voelen zich heel snel veilig in de groep.'
(leidster)

Totaalprogramma

Piramide is een totaalprogramma. Dat betekent dat er aandacht is voor alle ontwikkelingsgebieden van uw kind. Er wordt dus niet alleen op gelet of uw kind goed leert praten of tellen,

maar ook of het prettig met anderen kan omgaan en plezier heeft in het spel. Misschien kan uw kind fantastisch tekenen, of wil het graag muziek maken. Het gaat binnen Piramide om het welzijn van uw kind, en daarom is er ruimte om je als kind te ontwikkelen op alle mogelijke gebieden. Kinderen die extra steun nodig hebben, krijgen individuele hulp; tutoring heet dat bij Piramide.

Spel staat centraal

Het is u vast ook weleens opgevallen: jonge kinderen leren heel veel door hun spel. Spel staat dan ook centraal in Piramide. In het vrije spel kiest uw kind zelf waarmee het aan de slag gaat in het lokaal. Misschien wil het graag met andere kinderen in de bouwhoek spelen, of in de huishoek. Maar de taalhoek is ook erg aantrekkelijk, net als de denkhoek of de kunsthoek.

De Piramideomgeving nodigt uw kind uit om te spelen, en als het aarzelt, omdat het niet precies weet wat het zal kiezen, dan helpt de juf een handje. Ook als het spel dreigt vast te lopen, kan de juf bijspringen. Ze neemt het spel niet over, maar speelt bijvoorbeeld een tijdje mee en probeert intussen nieuwe ideeën aan te dragen.

Zelfstandig leren

Kinderen willen niet alleen spelen. Ze willen ook zelf de wereld ontdekken en ze willen zelf nieuwe dingen leren. Dat noemen we zelfstandig leren. De juf zorgt voor een rijke leeromgeving, waar kinderen keuzes kunnen maken. Kinderen willen graag leren lezen en ze willen graag hun naam schrijven. En als ze dat kunnen willen ze verder. De leidster/leerkracht zorgt dat dat

mogelijk is en als uw kind niet verder kan, geeft ze steun om het kind verder te helpen.

Projecten

Een bijzondere vorm van spel en zelfstandig leren vindt u in de projecten. Samen met de leidster of leerkracht is de groep ongeveer twee weken bezig met een projectthema. De projecten gaan over vertrouwde dingen, bijvoorbeeld Huis, Kleding, Lente of Sinterklaas. Het leuke is, dat die onderwerpen elk Piramidejaar terugkomen, maar dan telkens op een hoger niveau. Bij het project Huis gaat het bij de peuters bijvoorbeeld om het *huis van de buitenkant*, in groep 1 om *kamers in het huis* en in groep 2 om *verhuizing*. Ook binnen de projecten is er aandacht voor alle aspecten van uw kind, dus zowel de verstandelijke ontwikkeling als de lichamelijke en emotionele. De verschillende projecten hebben een vaste volgorde binnen het schooljaar. De kinderen vinden dat prettig, het geeft ze een vertrouwd gevoel. Maar de kinderen worden tegelijkertijd ook uitgedaagd om nieuwe dingen te leren.

Versje 'Waar zijn je ogen' voor peuters Elly van der Linden

Waar zijn je ogen

Je voorhoofd en je kin

En waar is je mond

Met je tandjes erin?

Opzij zijn je oren

Je neus steekt vooruit

Aai allebei je wangen

En steek je tong eens uit

Vaste dagopbouw

Een Piramidedag heeft een vaste opbouw. Als u uw kind 's morgens komt brengen, is de eerste gang naar de kapstokjes. De juf staat de kinderen al op te wachten en begroet ieder kind persoonlijk. U bent van harte welkom bij de zogeheten spelinloop, waarin u nog even met uw kind in de groep kunt spelen. Dat maakt de overgang tussen thuis en school een stuk gemakkelijker.

Op de dagritme kaarten, die aan de muur hangen, kunnen de kinderen precies zien wat ze die dag gaan doen. Zo weten ze dus of ze bijvoorbeeld eerst aan het project gaan werken en daarna vrij kunnen spelen, of andersom. En natuurlijk zijn er dagelijks vaste momenten voor een tussendoortje, wat fruit of boterhammen, en voor buiten spelen. De overgang van de ene activiteit naar de andere wordt vaak aangegeven met een signaal liedje: 'We

gaan opruimen, we gaan opruimen!' De kinderen zingen mee en bergen intussen op waar ze mee bezig waren.

Aan het eind van een Piramidedag nemen de juf en de kinderen nog even de dag door: 'Wat hebben we allemaal gedaan, en wat gaan we morgen doen?' Ten slotte zingen ze met elkaar het afscheidsliedje, en dan staat papa of mama alweer voor de deur. Uw kind neemt afscheid van de juf en kan met u mee naar huis.

'De peuterspeelzaal van mijn dochtertje werkt met Piramide. Ik ben er heel positief over, ook op het punt van aansluiting met de basisschool. Anouk herkende allerlei dingen in de klas. Daardoor is de overgang niet meer zo groot.' (moeder)

Véél contact met ouders

Omdat het in Piramide om heel jonge kinderen gaat, is een goed contact tussen u en de leidster of leerkracht erg belangrijk. Een natuurlijk moment om samen even te praten is aan het begin of eind van de dag, als u uw kind komt brengen of halen. Tijdens de ouderavonden bespreekt de leidster of leerkracht met u hoe uw kind zich ontwikkelt en hoe zijn of haar vorderingen verlopen. Wanneer u op

een ander moment wat wilt bespreken kunt u natuurlijk altijd een aparte afspraak met de leidster of leerkracht maken.

Binnen Piramide gaat het contact met de ouders nog een stapje verder. We noemden al de spelinloop, aan het begin van de schooldag. Ook zijn er speciale momenten in het jaar waarop u kunt deelnemen aan bepaalde activiteiten binnen de groep. Maar het belangrijkste is wel, dat u thuis met uw kind activiteiten kunt doen, die in de projecten aan de orde zijn. Bij het project Kleding kunt u 's avonds bij het uitkleden aandacht besteden aan de kledingstukken, de kleuren, de grootte, of de kleren passen of ze te groot zijn en of de kleren van mamma ook passen! Dat is niet alleen leuk, maar ook heel leerzaam.

Informatie over elk kind afzonderlijk

De leidster of leerkracht verzamelt informatie over alle kinderen afzonderlijk, bijvoorbeeld door ze dagelijks te observeren. Daarnaast wordt elk kind ieder half jaar systematisch geobserveerd met behulp van een observatielijst. Ook maken ze een aantal toetsen, soms helemaal zelfstandig aan de computer. Dat vinden ze geweldig! Op grond van de resultaten op die toetsen en de observaties krijgt de juf een evenwichtig beeld van de ontwikkeling van ieder kind. Zo kan zij ook uw kind optimaal begeleiden en er

- samen met u - voor zorgen dat het een goede, stevige ondergrond krijgt.

Uitstekende resultaten met Piramide

In 1996 ging Piramide op beperkte schaal van start. Intussen zijn er 600 kinderdagverblijven en peuterspeelzalen en 800 scholen die de methode intensief gebruiken. Leidsters en leerkrachten zijn enthousiast, en zij niet alleen, ook de kinderen vinden het enig! Maar misschien het allerbelangrijkste: uit onderzoek is gebleken dat het werken met Piramide uitstekende resultaten oplevert. De 'Piramidekinderen' zijn verder in hun taalontwikkeling en hun denk-ontwikkeling dan de kinderen uit de controlegroepen.

'We werken nu twee jaar met Piramide en de positieve effecten zijn duidelijk merkbaar. Deze kinderen zijn erg zelfstandig en werken gemotiveerd. Ze hebben een gevoel van eigenwaarde. De leidsters zijn enthousiast. Naar onze mening heeft ieder kind recht op succeservaringen.' (directeur basisschool)

Citogroep
telefoon (026) 352 11 11
fax (026) 352 13 56
e-mail piramide@citogroep.nl
Nieuwe Oeverstraat 50
Postbus 1034
6801 MG Amhem

mei 2005

Dit is de Nederlands/Vlaamse uitgave,
Piramide wordt ook gebruikt in
Duitsland, de Verenigde Staten en
Japan.

Piramide is ontwikkeld door de
Citogroep, in samenwerking met
leidsters en leerkrachten.

Meer informatie vindt u op
www.piramide.citogroep.nl.

